

Prosjektnotat

Erfaringer med samarbeidsorgan som struktur i folkehelsearbeidet i kommunene

VERSJON

1.0

DATO

2019-09-12

FORFATTERE

Line Melby
Lisbet Grut

OPPDRAUGSGIVER

Helsedirektoratet

OPPDRAUGSGIVERS REF.

Ellen M. Paulsen

PROSJEKTNR

102016231

ANTALL SIDER OG VEDLEGG:

24 + vedlegg

SAMMENDRAG

Notatet er en leveranse i prosjektet "Følgeevaluering – Program for folkehelsearbeid i kommunene." Etablering av et regionalt samarbeidsorgan er et viktig virkemiddel i programmet. Målet med dette notatet er å gi kunnskap om erfaringer med samarbeidsorgan generelt sett, og mer spesifikt gi kunnskap om hvordan de fungerer som struktur for å styrke samarbeid, for rådgivning ved utvelgning av tiltak, og for kopling av FoU-miljøer og kommuner.

Notatet bygger på en spørreundersøkelse med medlemmer i samarbeidsorgan i fylker som fikk tilskuddsmidler under ordningen "Tiltaksutvikling innen program for folkehelsearbeid i kommunene" i 2017 og 2018 (N=92), samt på rapporteringer fra fylkene til Helsedirektoratet. Notatet tar opp spørsmål som: Hvordan har fylkeskommunene satt sammen sine samarbeidsorgan, hva slags oppgaveforståelse har medlemmene, og hvordan fungerer arbeidet i samarbeidsorganet? Hvordan holder medlemmene seg orientert om hva som skjer i programmet og i kommunene, og får de dekket sine informasjonsbehov? Vi har også sett på hvordan medlemmene vurderer nytten av samarbeidsorganet og hvordan samarbeidsorganstrukturen kan bidra i folkehelsearbeidet i årene framover. Oppsummert viser spørreundersøkelsen og rapporteringene fra fylkeskommunene at samarbeidsorganene i stor grad ser ut til å fungere etter intensjonen i programmet, men at det kan være nødvendig å gjøre jevnlige justeringer av sammensetning og mandat. Undersøkelsen viser at mange ser på samarbeidsorganet som en viktig samarbeidsstruktur for å fremme regionalt folkehelsearbeid i årene framover.

UTARBEIDET AV

Line Melby

GODKJENT AV

Marian Ådnanes

PROSJEKTNOTAT NR.

1

GRADERING

Åpen

Historikk

VERSJON	DATO	VERSJONSBEKRIVELSE
0.9	2019-06-18	Førsteutkast for kommentering

1	2019-09-12	Endelig versjon
---	------------	-----------------

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
1.1	Mål og problemstillinger.....	4
2	Metode	6
2.1	Spørreundersøkelse.....	6
2.2	Statusrapporteringer fra fylkeskommunene.....	6
2.3	Om utvalget og respondentene.....	6
3	Resultater	7
3.1	Oppgaver og roller i samarbeidsorganet.....	9
3.2	Samarbeidsorganets rådgivende funksjon ved utvelging av tiltak.....	14
3.3	Å holde seg orientert om hva som skjer i programmet.....	16
3.4	Nytten av samarbeidsorganet.....	18
4	Oppsummering og konklusjon	21

BILAG/VEDLEGG

-
- A. Spørreundersøkelse til medlemmer i samarbeidsorgan
 - B. Informasjonsskriv om spørreundersøkelsen
-

1 Innledning

Dette notatet er en leveranse i prosjektet "Følgeevaluering – Program for folkehelsearbeid i kommunene" som gjennomføres av SINTEF Digital, Avdeling Helse. Overordnet undersøker vi følgende temaer i evalueringen:

1. Kopling mellom arbeidet i kommunene og forskning/kunnskapsbasert utvikling av tiltak i kommunene, herunder
 - arbeidsmåte og samarbeidsformer i – og mellom – fylkeskommuner, kommuner og innbyggere
 - kunnskapsbasert arbeid
2. Kompetansestøtte og erfaringsspredning på tvers av kommuner og fylker
3. Styrket samarbeid mellom aktører

Prosjektperioden er november 2017 - desember 2019.

Samarbeidsorganet som beskrevet i programplanen

Et virkemiddel i Program for folkehelsearbeid er å etablere et regionalt samarbeidsorgan. I plandokumentet for programmet beskrives det at samarbeidsorganet skal forankre utviklingsarbeidet i kommunene, og det skal knyttet forskningskompetanse til prosjektene. Samarbeidsorganet skal være en struktur for å styrke samarbeid, for rådgivning ved utvelgning av tiltak, og for kopling av FoU-miljøer og kommuner. Mer spesifikt om samarbeidsorganets rolle og oppgaver sier Helsedirektoratet (presentert på samling 12.12.2017):

"Fylkeskommunen har ansvar for å være pådriver for og samordne folkehelsearbeidet i fylket. Samarbeidsorganet har en rolle i dette gjennom en rådgivende funksjon i utvalg av tiltak under Programmet. Samarbeidsorganets råd skal legges til grunn for endelig utvalg av tiltak og tildeling av midler fra fylkeskommunen. Sentralt i vurderingen er å se på tiltakets formål og nytte, kunnskapsgrunnlag, gjennomførbarhet og evaluerbarhet. Samarbeidsorganet skal holde seg orientert underveis i tiltaksperioden om utviklingsarbeidet i kommunene som har fått økonomisk støtte."

Samarbeidsorganet er en samarbeidsstruktur som kan bygge videre på allerede eksisterende strukturer i fylket, og det kan gjerne ha flere funksjoner enn det som er knyttet til tilskuddsordningen/programmet. Fylkeskommunen skal være sekretariat for samarbeidsorganet, og det bør tilstrebes at sekretariatet har forskningskompetanse. I programplanen beskrives videre hvilke aktører som bør delta i samarbeidsorganet. Disse omfatter ledere på politisk nivå i fylkeskommunen, kommuner og aktører fra høgskoler/universitet, samt kompetansemiljøer. Videre heter det at en bør vurdere om andre aktører skal delta i samarbeidsorganet, som fylkesmannen, frivillige organisasjoner, ungdom, KS m.fl.

1.1 Mål og problemstillinger

Samarbeidsorganet er altså beskrevet som en sentral struktur i gjennomføringen av Program for folkehelsearbeid i kommunene. Kunnskap om samarbeidsorganet får vi i større eller mindre grad ved å undersøke alle de tre overordnede temaene som beskrevet over at evalueringen tar for seg. Men det er særlig tema 1 som setter søkelys på arbeidsmåter og samarbeidsformer som omfatter spørsmål som går direkte på erfaringer med samarbeidsorganene. Følgende problemstillinger belyses i dette notatet:

- Hvordan er samarbeidsorganet sammensatt?
- Hva er oppgaver i samarbeidsorganet?
- Hvordan holder medlemmene seg orientert om hva som skjer i programmet og i kommunene som har fått tildelt tilskuddsmidler?
- Hvordan vurderer medlemmene i samarbeidsorganet arbeidsform og nytten av det?
- Hvordan kan samarbeidsorganstrukturen bidra i folkehelsearbeidet i årene framover, ut over gjennomføringen av programmet?

Målet med notatet er å gi kunnskap om erfaringer med samarbeidsorganer generelt sett, og mer spesifikt gi kunnskap om hvordan de fungerer som struktur for å styrke samarbeid, for rådgivning ved utvelgning av tiltak, og for kopling av FoU-miljøer og kommuner. Hensikten med å fremskaffe denne kunnskapen er begrunnet i de nasjonale aktørene i programmets ønske om å få et bilde av hvordan denne strukturen fungerer, og bidra til eventuelle endringer for å gjøre samarbeidsorganene enda mer nyttige for folkehelsearbeidet regionalt og lokalt. Dette er i tråd med konkurransegrunnlaget oppdragsgiver sendte ut ved anskaffelsen: *"Hovedformålet med følgeevalueringen er å få løpende vurderinger av hvordan den fylkeskommunale/regionale strukturen i programmet fungerer (jf. pkt. 3.1.5 i programomtalen), slik at nødvendige grep og justeringer eventuelt kan tas."*

Fylkeskommunenes innrullering i Programmet

Det er viktig å merke seg at fylkeskommunene ble innrullert i tilskuddsordningen over en periode på tre år. I denne undersøkelsen er det medlemmer i samarbeidsorgan i 2017- og 2018-fylkene som har fått tilsendt undersøkelsen. Det betyr at det er forskjell på hvor lenge samarbeidsorganene har eksistert og dermed hvor mye erfaring medlemmene har.

Fylkeskommunene ble innrullert på følgende måte:

2017: Agder, Oppland, Oslo, Vestfold, Østfold

2018: Akershus, Finnmark, Hordaland, Telemark, Trøndelag

2019: Buskerud, Hedmark, Møre og Romsdal, Nordland, Sogn og Fjordane, Troms (deltok ikke i undersøkelsen)

Disposisjon

Den videre gangen i notatet er som følger: Vi starter med en kort gjennomgang av metode og datagrunnlaget for notatet. Deretter går vi gjennom resultatene. Den første delen av resultatene gir en beskrivelse av oppgaver i samarbeidsorganet, og vi går inn på medlemmenes forståelse av samarbeidsorganets mandat, samt egen rolleforståelse. Videre tar vi for oss erfaringer med en av hovedfunksjonene til samarbeidsorganet, nemlig dets rådgivende funksjon ved utvelgning av tiltak. Etter dette ser vi på hvordan medlemmene holder seg orientert om hva som skjer i programmet og i kommunene som får støtte. Til sist sammenfatter vi hva respondentene mener er nytten av en struktur som samarbeidsorganet. Vi avslutter med å sammenfatte funnene og komme med noen refleksjoner omkring videre utvikling av samarbeidsorganene.

2 Metode

Notatet baserer seg på data fra to kilder:

- (1) En digital spørreundersøkelse sendt til medlemmer og sekretariat i samarbeidsorgan i de ti fylkene som har fått tilskuddsmidler gjennom programmet i 2017 og 2018.
- (2) Rapportering på tilskuddsmidlene fra fylkeskommunene til Helsedirektoratet.

2.1 Spørreundersøkelse

Spørreundersøkelsen ble utformet for å innhente breddekunnskap fra alle medlemmer i samarbeidsorgan. Målet med spørreundersøkelsen var overordnet å innhente kunnskap om erfaringene med å delta i denne typen samarbeidsstruktur. Undersøkelsen var strukturert i en bakgrunnsdel, oppgaver i samarbeidsorganet, nytten av samarbeidsorganet og et åpent spørsmål til slutt om hvordan respondenten ser for seg at samarbeidsorganstrukturen kan brukes i folkehelsearbeidet i fylket utover gjennomføringen av programmet.

Spørsmålene ble utformet av forfatterne av rapporten. Vi fikk innspill fra Helsedirektoratet i flere runder, og spørsmålene ble også sendt til KS og FHI for kommentarer og innspill. Videre gjorde vi en pilottesting av undersøkelsen ved hjelp av en erfaren kollega i SINTEF.

Vi la vekt på at undersøkelsen skulle vært så kort og så enkel som mulig. Dette kan gå på bekostning av presisjon i spørsmålene, og i hvilken grad de blir tilpasset individuelle forskjeller mellom respondentene og lokale varianter av samarbeidsorgan. Undersøkelsen hadde flere åpne spørsmål, og generelt sett var det svært høy tilbakemelding i form av fritekst.

Undersøkelsen ble laget gjennom verktøyet QuenchTec. Vi innhentet e-post adresser til medlemmer i samarbeidsorganene gjennom prosjektlederne i fylkene. Etter noen runder med utluking av feil adresser og eksklusjon av personer som hadde sluttet i samarbeidsorganet sto vi igjen med 192 antall mulige respondenter.

Etikk. Spørreundersøkelsen ble meldt til SINTEFs personvern for forskning, Norsk senter for forskningsdata (NSD, referansenummer 59197). Respondentene i undersøkelsen presenteres på en slik måte at de ikke kan identifiseres.

2.2 Statusrapporteringer fra fylkeskommunene

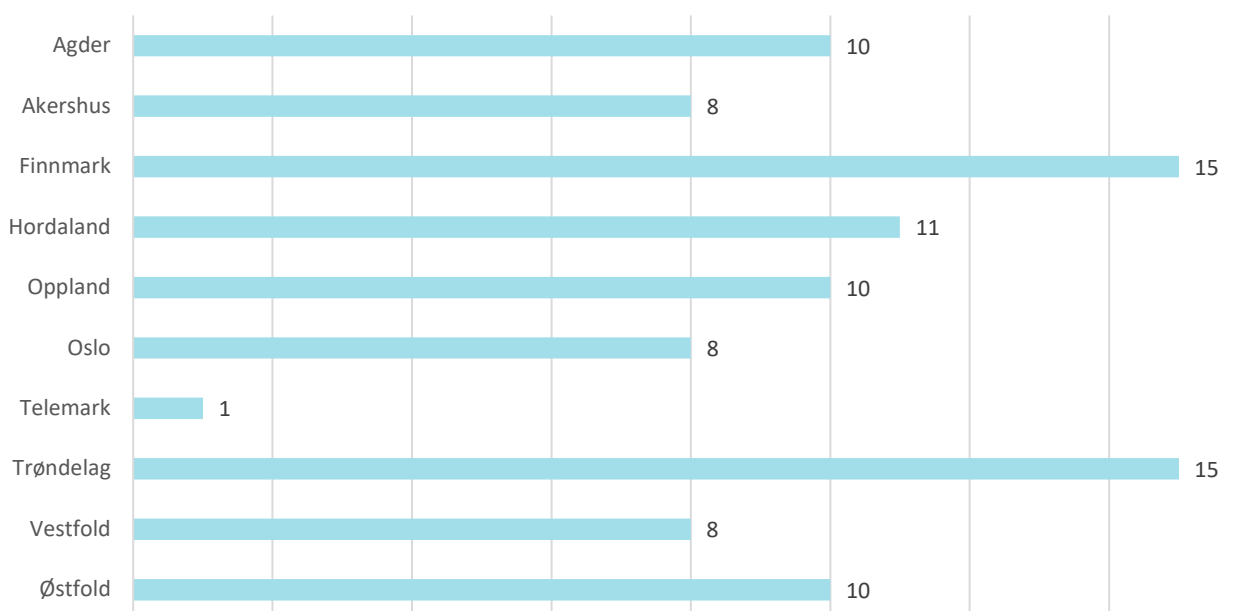
Vi har fått tilgang til alle fylkeskommunenes rapporteringer på tilskudd "Tiltaksutvikling i Program for folkehelsearbeid i kommunene 2018". Rapporteringene inneholder blant annet informasjon om sammensetning av samarbeidsorganet, aktivitetene som er gjennomført, samt vurderinger av nytte og eventuelle endringsønsker. Alle rapporteringene er gjennomgått, og innsikt fra disse er tatt med i denne rapporten.

2.3 Om utvalget og respondentene

Av de 192 personene som fikk tilsendt spørreundersøkelsen svarte i alt 92, det vil si en svarprosent på 48, hvilket er en rimelig høy svarprosent på en spørreundersøkelse.

I statusrapporteringene har fylkeskommunene beskrevet sammensetning av samarbeidsorganet, og noen har også beskrevet antall medlemmer. Ut fra beskrivelsene varierer antall medlemmer fra 15 til opp mot 30 representanter. De fleste har pluss/minus 20 representanter. Det er av en eller annen grunn ikke samsvar mellom antall tilsendte e-postadresser og beskrivelsene av antall medlemmer i rapporteringen til Helsedirektoratet.

Ser vi på fylkesvis fordeling blant respondentene til spørreundersøkelsen, varierer det fra at 15 av medlemmene har svart til at ett medlem har svart. Vi har ingen god forklaring på den store spredningen i medlemmer som har svart. Vanligst er at ca. halvparten av medlemmene har svart, det vil si 8-10 personer. Fire respondenter er med i to samarbeidsorgan.

Figur 1 Hvilke(t) fylke(r) representerer du i samarbeidsorganet? Antall (N=96)

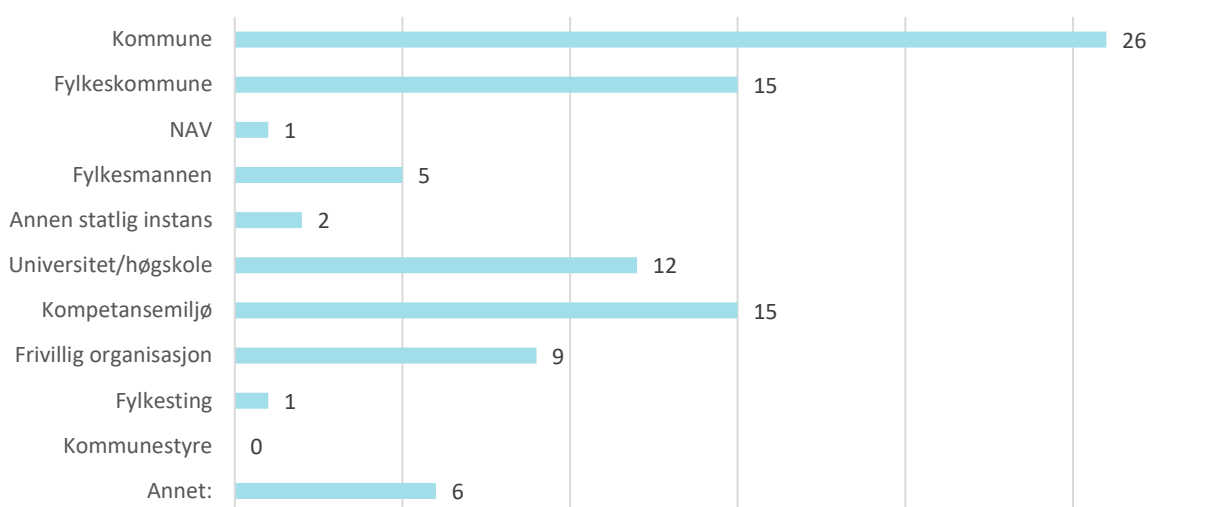
Alder

Vi stilte spørsmål om alderen til respondentene for å få innblikk i om yngre personer (for eksempel ungdomsrepresentanter) deltar i samarbeidsorganene. Svarene viser imidlertid at svært få av dem var under 25 år. Kun én prosent (en person) som besvarte undersøkelsen var mellom 16 og 25 år. I alt 35 prosent (32 personer) var mellom 26 og 45 år, 60 prosent (55 personer) var mellom 46 og 67, mens 4 prosent (4 personer) var eldre enn 67 år. Flertallet var altså i en godt voksen, yrkesmessig erfaren aldersgruppe.

3 Resultater

Vi starter med kort å gå gjennom bakgrunnsopplysningene til respondentene. Det forteller oss noe om hva slags tilhørighet og fagbakgrunn medlemmene i samarbeidsorganene har. Svarene viser at de fleste medlemmene jobber i en kommune. Deretter er det lik fordeling mellom ansatt i fylkeskommune og

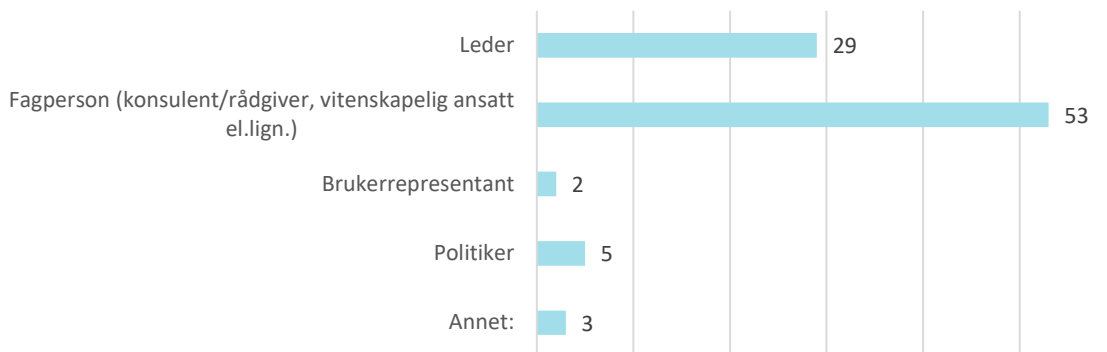
kompetansemiljø. Fylkeskommunen har sekretariatsfunksjonen i samarbeidsorganet, noe som naturlig nok medfører at det blir forholdsvis mange respondenter fra fylkeskommunen, dersom sekretariatsmedlemmene har svart. Også fra universitets-/høgskolesektoren er det forholdsvis mange svar. Grovt oppsummert kan vi si at de fleste medlemmene i samarbeidsorgan kommer enten fra kommunen eller fra kompetanse- eller universitets-/høgskolemiljøer, samt fra fylkeskommuner (inkl. sekretariatsfunksjonen). Dette stemmer også godt overens med beskrivelsen av sammensetningen i samarbeidsorganene i rapporteringene fra fylkeskommunene. Det tyder på at respondentene som har svart er ganske representative for populasjonen, uten at vi kan si det med sikkerhet.

Figur 2 Hvilken organisasjon representerer du i samarbeidsorganet? Antall (N=92)

I rapporteringene finner vi også nærmere beskrivelser av hva fylkeskommunene har lagt til grunn ved sammensetning av samarbeidsorganet. For eksempel skriver Hordaland at KS anbefalte god kommune-representasjon, og de har fulgt det rådet. Videre beskriver Hordaland at de har vært opptatt av å ha god deltakelse fra statlige samarbeidsinstitusjoner, som NAV og Fylkesmannen. I Oppland har man på sin side vært opptatt av at fagpersoner skal sitte i samarbeidsorganet, og organet skal være et faglig forum. I rapporteringene finner vi ellers at mange av fylkeskommunene har med ungdomsrepresentanter i samarbeidsorganet. De rekrutteres fra ungdomsråd, fylkeselevråd og ungdomsutvalg.

Ser vi videre på hva slags rolle respondentene har, viser Figur 3 at ca. seks av ti er fagperson, mens ca. tre av ti er ledere. Det er få brukerrepresentanter med i utvalget. Fem politikere har svart.

Figur 3 Hva slags rolle har du i den organisasjonen du representerer i samarbeidsorganet? Antall (N=92)

Møtefrekvens i samarbeidsorganene

Basert på hva som er rapportert til Helsedirektoratet, får vi et noenlunde tydelig bilde av hvor ofte samarbeidsorganene møtes. Det er en viss variasjon, men å møtes 2-3 ganger i året er vanligst. Noe fylker har møttes flere ganger, med Trøndelag på topp med seks møter. Ett fylke har kun hatt ett møte i 2018. Dette fylket rapporterer at de ved et tilfelle vurderte at informasjonen heller kunne sendes skriftlig (informasjon om framdrift i prosjektene og programmet) og det planlagte møtet ble avlyst. I rapporteringene ser vi også at noen fylkeskommuner inviterer medlemmene i samarbeidsorganet med på de nasjonale samlingene som Helsedirektoratet arrangerer.

Antall møter i samarbeidsorganet som respondentene oppgir å ha deltatt i, varierer fra ingen til 10. De fleste har deltatt på 3-5 møter. Denne variasjonen speiler trolig om man sitter i samarbeidsorganet for et 2017- eller 2018-fylke

I en kommentar i spørreundersøkelsen påpeker en respondent at "*Samarbeidsorganet har bare mulighet for å treffes på dagtid. Det er en utfordring for ungdom og derfor vanskelig å få deltakelse herfra*". Slike innspill aktualiserer muligheten for å vurdere om samarbeidsorganet bør legge noen av møtene sent på dagen slik at også ungdomsrepresentanter som går på skole kan delta.

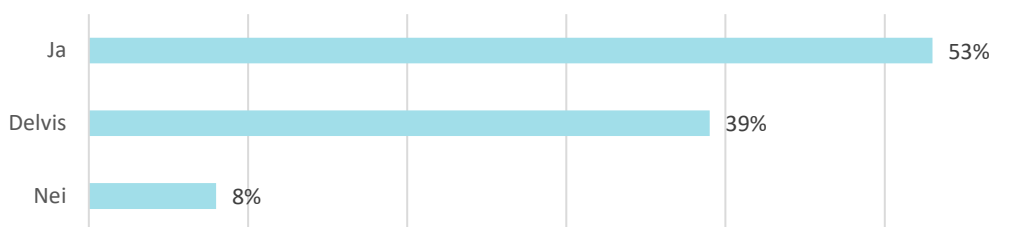
3.1 Oppgaver og roller i samarbeidsorganet

Ut fra rapporteringene ser vi at samarbeidsorganene er organisert litt forskjellig i de ulike fylkene. Den vanligste varianten er ett bredt sammensatt organ, med, som nevnt over, stor representasjon fra kommuner, fylkeskommune, og kompetanse-/FoU-miljøer, samt ungdomsrepresentanter og representanter fra samarbeidspartnere innen statlig forvaltning. Noen fylker har med politikere. Noen fylker har imidlertid organisert seg på en litt annen måte:

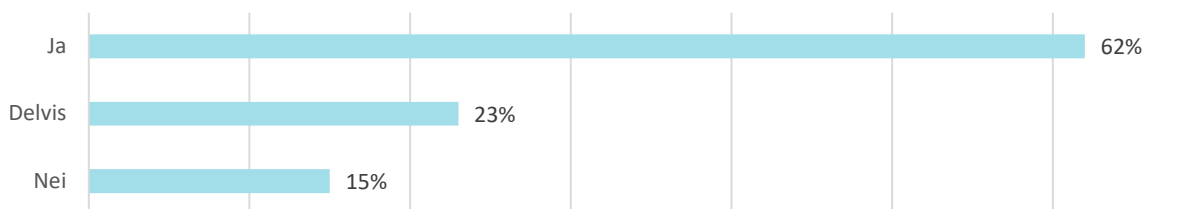
- Telemark har et samarbeidsråd og en prosjektgruppe. Samarbeidsrådet har en rolle når det gjelder utvelgelse av tiltak, mens prosjektgruppa beskrives som et viktig høringsorgan i utvelgelse av kommuner og tiltak. Telemark rapporterer selv at de er fornøyde med denne todelingen.
- Vestfold har et samarbeidsråd og et fagnettverk for deltakere i Program for folkehelsearbeid

- Trøndelag har en egen FoU-gruppe inn under samarbeidsorganet. Gruppen har et særlig ansvar for å gi råd ved utvelgning av tiltak som skal få støtte.
- I Oslo ble sammensetningen i samarbeidsorganet endret etter at prosjektbydelene var valgt. Nå er de åtte prosjektbydelene representert i tillegg til representanter fra tre byrådsavdelinger, tre etater, fem forsknings- og kompetansemiljøer, fylkesmannen i Oslo og Viken og sentralt ungdomsråd.

I spørreundersøkelsen stilte vi spørsmål om hvor tydelig forståelse medlemmene i samarbeidsorganet har, både når det gjelder samarbeidsorganets rolle og oppgaver generelt og egen rolle og oppgaver spesielt. Svarene er framstilt i Figur 4 og 5.

Figur 4 Synes du at du har fått en tydelig forståelse for samarbeidsorganets rolle og oppgaver? Prosent (N=92)

Figur 5 Har du fått en tydelig beskrivelse av din rolle og dine oppgaver i samarbeidsorganet? Prosent (N=92)

Ser vi på Figur 4 og 5 samlet, svarer noen flere at de har en tydelig forståelse for egen rolle og oppgaver enn samarbeidsorganets rolle og oppgaver. Litt under halvparten av respondentene har *ikke* en tydelig forståelse for hva samarbeidsorganet skal gjøre. Dette kan tyde på et behov for å tydeliggjøre hva rollen til samarbeidsorganet er for medlemmene. Forståelsen for egen rolle er altså litt større ut fra svarene på spørreundersøkelsen. Samtidig er det likevel opp mot 40 prosent som bare *delvis* eller *ikke* har fått en tydelig beskrivelse av roller og oppgaver som medlem av et samarbeidsorgan.

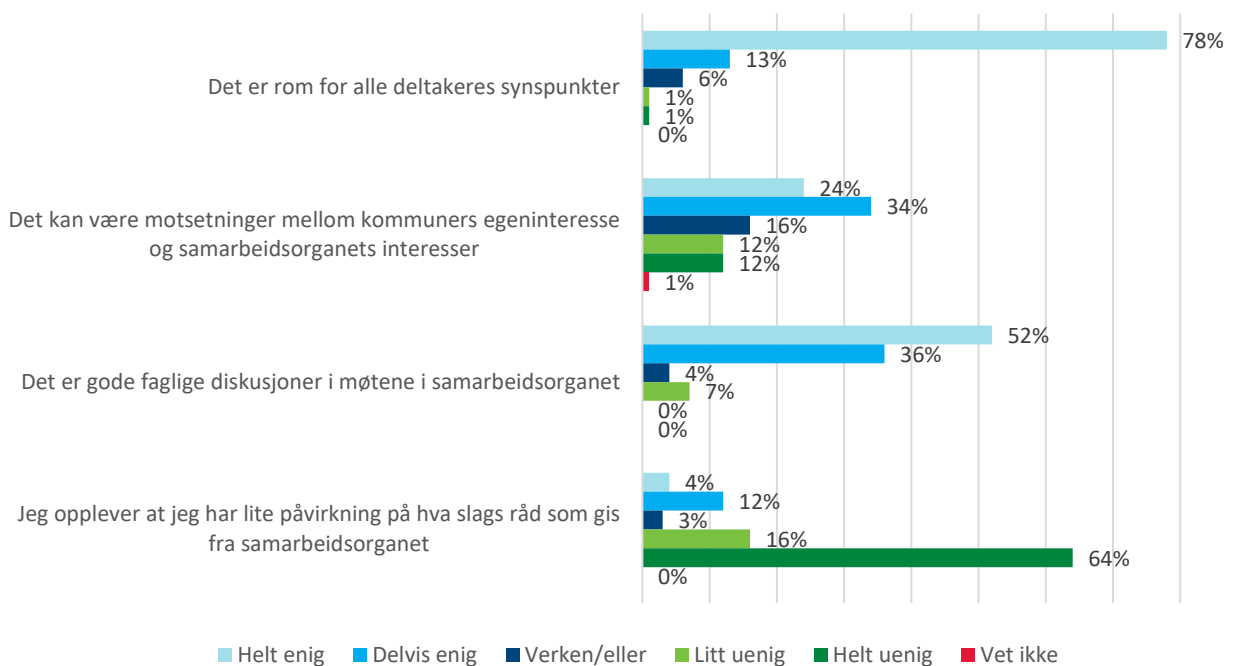
Et fritekstsvaret kan kaste lys over den manglende rolleforståelsen:

"Som brukerrepresentant for en frivillig organisasjon burde deltakere minimum få et oppstartskurs i hvordan samarbeidsorganet jobber og en konkret bestilling på vårt arbeid som brukerrepresentanter på hva vi skal/kan levere. Da det ikke er noen selvfølge at ufaglærte representanter kan saksgangen i

samarbeidsorganet. Dette burde prioriteres for spesielt ungdomsorganisasjoner for å få større utbytte av erfaringene brukerrepresentantene sitter med."

Arbeidet i samarbeidsorganet

Ser vi videre på hvordan respondentene vurderer arbeidet og samarbeidsklimaet i samarbeidsorganet, viser Figur 6 svarene på fire påstander om dette temaet.

Figur 6 Kjennetegn ved arbeidet i samarbeidsorganet. Prosent (N=92)

Det er stor enighet om at det er rom for alle deltakernes synspunkter i samarbeidsorganet, og overordnet sett mener flertallet at de kan påvirke hva slags råd som gis fra samarbeidsorganet. Videre mener nærmere ni av ti respondenter at det er gode faglige diskusjoner på møtene i samarbeidsorganet. Dette styrker inntrykket av at samarbeidsorganet er en god arena for diskusjon, både spesifikt omkring utvelgning av tiltak og mer generelt.

Det er mange kommunerepresentanter i samarbeidsorganet, og man kan anta at det kan oppstå motsetning mellom representantenes interesser som ansatt i en kommune og som medlem av et samarbeidsorgan som skal ta hensyn til fylkets helhetlige folkehelsepolitikk. Ser vi på hvordan respondentene har tatt stilling til utsagnet om mulige motsetninger, er i underkant av 60 prosent *helt* eller *delvis enig* i at det kan være motsetninger mellom kommunenes egeninteresse og samarbeidsorganets interesser. Ca. en fjerdedel er *helt* eller *delvis uenige* i at dette kan være et motsetningsfylt forhold. Spørreundersøkelsen sier ingenting om hvorvidt denne mulige motsetningen faktisk spiller seg ut i praksis. Men funnet tyder likevel på at sekretariatet bør være oppmerksom på habilitetsproblematikk når det er diskusjoner om utvelgning av tiltak, samt at medlemmene selv bør være bevisste på egen habilitet. Vi skal se senere i rapporten at den samme problemstillingen er aktuell for FoU-aktører når de skal vurdere tiltak som de kanskje selv skal forske på.

Rapporteringene viser at noen fylker har samarbeidsorgan/råd som har andre arbeidsoppgaver ut over Program for folkehelsearbeid. Det gjelder for eksempel Vestfold, der samarbeidsrådet har en rolle når det gjelder

oversiktsarbeidet i fylket og ved revidering av regional plan for folkehelse. Det samme gjelder for Telemark som hadde et samarbeidsråd fra før, som blant annet beskrives som et dialogforum for iverksetting og oppfølging av Regional plan for folkehelse mm.

Samarbeidsorganet som virkemiddel for å involvere FoU-miljøer i folkehelseforskningen

Vi stilte spørsmål om samarbeidsorganet er et egnet virkemiddel for å involvere FoU-miljøer i folkehelseforskning i kommunene. Til dette svarte hele 92 prosent av respondentene *ja*. Åtte prosent svarte *nei*. Omtrent alle respondentene har begrunnet sitt valg i fritekstfelt. Ser vi på de som svarte *ja* på at samarbeidsorganet er et godt virkemiddel for å involvere FoU-miljøene, peker det seg ut noen hovedtyper begrunnelser. En begrunnelse som nevnes av mange er at deltakelse i samarbeidsorganet gir FoU/kompetansemiljøene *oversikt over tiltakene/prosjektene* i kommunene:

"Det gir god oversikt over aktuelle prosjekter. Det gir mulighet for å se og forstå disse i sammenheng, støtte dem i lære av hverandre og ikke minst at man som fagperson selv kan løfte kunnskap fra enkeltprosjekter til et generelt nivå."

"FOU- er representert i samarbeidsorganet og det å dele erfaringer og bli kjent med hverandres perspektiver og dermed drøftes muligheter og utfordringer som gjelder samarbeid om forskning og kompetanseheving."

Deltakelse i et samarbeidsorgan beskrives også som en del av *samfunnsplikten* og som *svært nyttig* for FoU-aktørene selv:

"Å sitte i et samarbeidsorgan er noe som svarer på samfunnsplikten til en universitetsansatt, uten at det tar alt for mye tid. Det er derfor noe man kan bidra med og som er overkommelig, selv om det ikke er satt av noen penger til akademia i folkehelseprogrammet. Samtidig er det en veldig interessant arena for å møte andre aktører innen folkehelse fra kommunal og fylkeskommunal forvaltning, politikk, frivilligheten etc. Å få kjennskap og innblikk i kommunal virkelighet er relevant å ta med seg både inn i undervisning og forskning."

I tillegg gir mange respondenter begrunnelser på mer overordnet nivå. Dette handler om at samarbeidsorganet er en *god møteplass*, der man blir kjent på tvers av sektorer og fag:

"Felles arena mellom kommuner, fylkeskommune, fylkesmannen, KS, kompetansemiljøer og forskning."

"Alle er rundt samme bord, kommunene og fou-miljøene er i utgangspunktet på hver sin planet, når begynner de å kjenne hverandre og kommer i posisjon til å bidra sammen."

"Fordi vi ikke har tilsvarende møteplasser ellers mellom disse aktørene. Slik sett banebrytende."

Flere peker på at det ikke har eksistert noen tilsvarende møteplass før og at dette har vært savnet. Slik sett fyller samarbeidsorganstrukturen et viktig og etterspurt behov.

Fire respondenter kommenterte hvorfor de *ikke* anser samarbeidsorganet som et egnet virkemiddel for å involvere FoU-miljøet i folkehelseforskning. Vi presenterer alle kommentarene under, siden de representerer noe forskjellige begrunnelser:

"Ikke alle kommuner som er med i Program for folkehelse, sitter i samarbeidsorganet. Det blir ofte andre arenaer i Program for folkehelsearbeidet hvor slike kontakter knyttes."

Vi tolker denne tilbakemeldingen til å bety at ikke alle kommuner kommer i direkte kontakt med FoU-miljøer på grunn av samarbeidsorganet, men at andre arenaer like gjerne kan benyttes til en slik "matchmaking".

Videre skriver en annen respondent:

"Jeg synes det å være med på å beslutte hvem som skal få støtte forkludrer uavhengigheten til prosjektene fra forskeren."

Dette synspunktet fremkommer i flere fritekstfelt i spørreundersøkelsen. Innspillet viser at det er viktig å diskutere hvilken rolle FoU-aktører skal ha i vurdering av tiltak og gjøre refleksjoner rundt forskernes habilitet. Det kan også bety at det vil være gunstig med bredest mulig dekning fra FoU-miljøer, slik at ikke ett miljø blir dominerende på bekostning av andre ved rådgivning for utvelging av tiltak.

Et tredje synspunkt, som delvis handler om det samme, tar et større perspektiv når det gjelder om samarbeidsorganet er et egnet virkemiddel for å involvere FoU-miljøer. Innspillet er knyttet til hvordan de skal forholde seg til spørsmål om anbud ved anskaffelser av oppdrag:

"[Det] har vært juridiske forhold som har vært veldig vanskelig og som har gitt frustrasjoner hos oss alle, samt kostet både tid og penger (sistnevnte særlig i fylkeskommunen) Det handler blant annet om når/når ikke anskaffelsesregelverket trer i kraft."

Vi tar også med et sitat som viser at et konkret samarbeid mellom fylkeskommunen og FoU-miljøene har vært vanskelig å få til i flere av fylkene:

"Det har dessverre ikke lyktes å skape et fruktbart samarbeid mellom fylkeskommune og FoU-miljøer."

Ut fra spørreundersøkelsen kan vi ikke si noe mer detaljert om dette, men disse siste sitatene tydeliggjør at det ikke går av seg selv å skape gode samarbeidsrelasjoner mellom aktørene i samarbeidsorganet.

Kan samarbeidsorganene bidra til at tiltakene i kommunene blir evaluert?

I programbeskrivelsen er det sagt at tiltakene som skal få støtte skal evalueres. Samarbeidsorganene var tenkt å ha en rolle for å bidra til dette. På spørsmål om samarbeidsorganene kan bidra til at tiltakene blir evaluert

svarte 93 prosent *ja* og sju prosent *nei*. Dette er omtrent tilsvarende fordeling som på spørsmålet om samarbeidsorganet er et egnet virkemiddel for å involvere FoU-miljøer i folkehelseforskning i kommunene. Ca. 60 personer har skrevet i fritekstfelt hvordan de ser for seg at samarbeidsorganet kan bidra til at tiltakene blir evaluert. Disse kommentarene spenner fra "å stille krav til evaluering" til noe mer konkrete beskrivelser. Vi nevner noen av dem:

- *Tydelige forventninger og være en interessert etterspørter*
- *Samarbeidsorganet kan foreslå hvordan tiltakene skal evalueres. Kanskje kan FoU-miljøene som allerede er kople på jobbe dette fram sammen med kommunene*
- *Ved at FoU-miljøene kommer med innspill, og at FOU miljøene blir mer samstemte og utvikler samarbeid seg imellom*
- *Knytter kontakter, men all jobbing må gjøres av kommunene (i for stor grad lagt ansvaret på dem)!*
- *Samlinger der kommunene lærer selv og får tilbud om hjelp til evaluering slik at tall og resultater og viktige erfaringer ikke går til spille*
- *Kan eksempelvis søke forskningsmidler i samarbeid*

Oppsummert viser spørreundersøkelsen at samarbeidsorganet kan spille en viktig rolle når det gjelder evaluering av tiltakene. Samarbeidsorganet kan for det første legge vekt på at tiltakene skal ha en plan for evaluering når de gir råd om hvilke tiltak som skal få støtte. De kan videre kople FoU-/kompetansmiljøer og kommuner, gi råd om hvordan tiltakene kan evalueres, tilrettelegge for bedre samarbeid mellom FoU-miljøer, være sparringspartner, rådgiver og være en tydelig etterspørter etter evaluering.

Når det gjelder de respondentene som svarte *nei* og ga en begrunnelse for dette (seks personer) skriver noen at de ikke har oppfattet at samarbeidsorganet har som mandat å bidra til at tiltakene i kommunene blir evaluert. Én påpeker at de heller bruker kompetansmiljøer enn FoU-miljøer i sitt arbeid. En annen respondent skriver at han/hun i og for seg både kunne svart ja og nei på spørsmålet, men at han/hun svarte nei "*fordi det ikke er avsatt tid eller midler til en så omfattende oppgave. Hvis det var forventet ville jeg personlig ikke sagt ja til å sitte i et slikt utvalg fordi da ville jeg ikke hatt tid til det. Det er heller ikke gunstig at de som gir ut midlene (eller i alle fall anbefaler hvem som skal få de) skal være med å evaluere tiltakene. Men jeg kunne svart Ja i den betydning at vi hjelper til med råd ovenfor kommunene/prosjektene om mulige måter å evaluere på eller evt. hvem som kan kontaktes og forespørres på de regionale Universiteter og Høgskoler.*"

Forklaringene fra de som svarte *nei* på at samarbeidsorganet kan bidra til at tiltakene blir evaluert handler altså for det første om at det ser ut til å være noe uklarhet rundt hvorvidt det faktisk er samarbeidsorganets rolle å bidra til at tiltakene blir evaluert. For det andre virker det å være uklart hvilke oppgaver og ansvar som ligger i "å bidra til". Det kan fra FoU-miljøenes side danne seg en forventning om at deltakelse i samarbeidsorganet også handler om at de må involvere seg i evaluering. For det tredje kan det oppleves som inhabilt å skulle gi råd om hvilke tiltak som skal få støtte hvis man samtidig er involvert i forskning på de samme tiltakene.

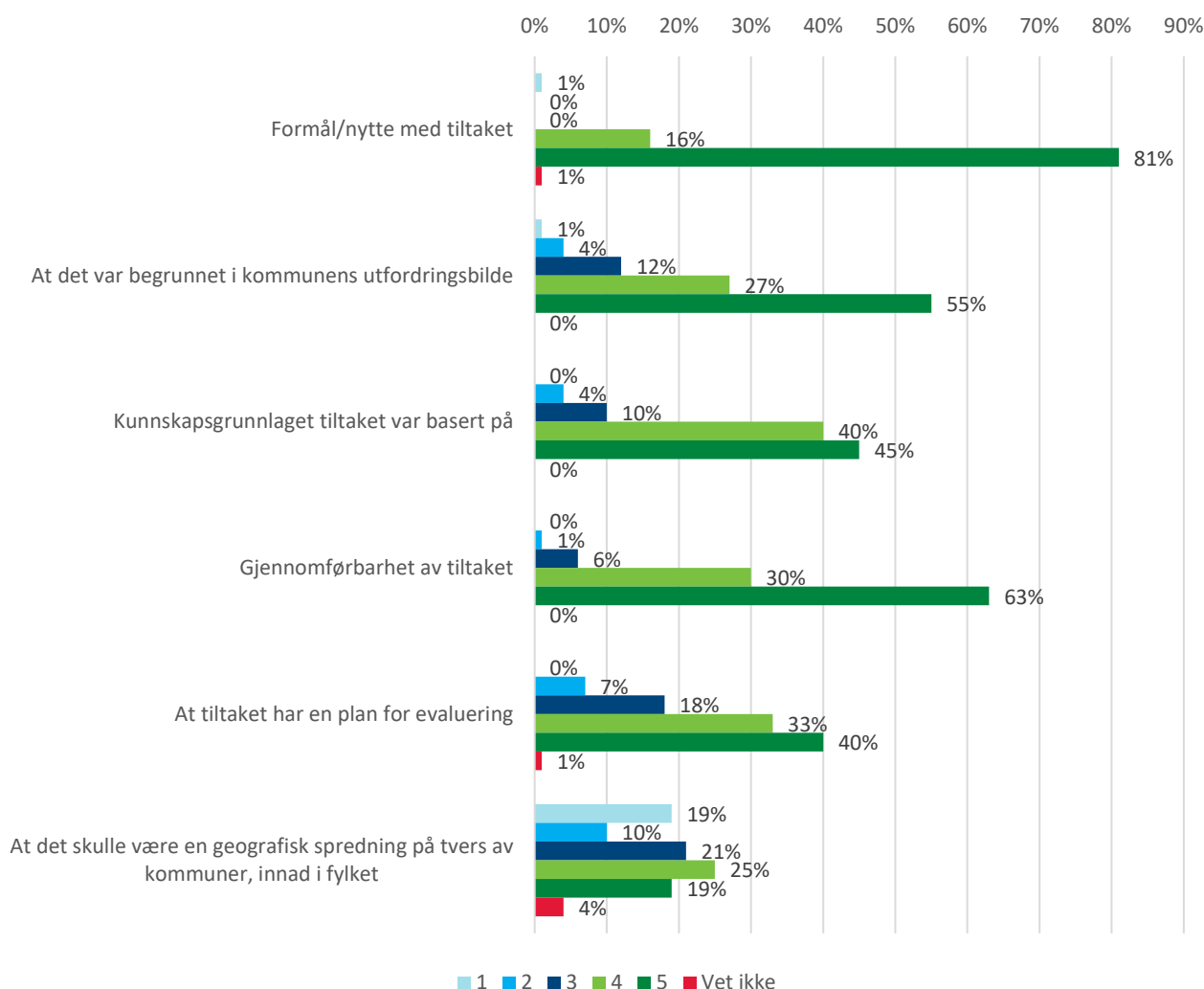
3.2 Samarbeidsorganets rådgivende funksjon ved utvelging av tiltak

Rådgivning omkring hvilke tiltak som skal få støtte

Samarbeidsorganet har ifølge mandatet som oppgave å gi råd om hvilke tiltak som skal få tilskuddsmidler. Vi finner variasjoner mellom fylkene når det gjelder rådgivning. Trøndelag har en egen FoU-gruppe som gir

anbefalinger om hvilke tiltak som skal få støtte. Telemark har en variant der har inkludert det tidligere eksisterende "Samarbeidsrådet" i samarbeidsorganet. Samarbeidsrådet var igjen en videreføring av Styringsgruppa for folkehelse i fylket. Samarbeidsrådet har som ansvar å vedta kriterier for utvelgelse av kommuner som skal få støtte og prioritere søknadene fra kommunene basert på kriteriene. I tillegg skal de holde seg orientert om utviklingsarbeidet i programkommunene. Foruten samarbeidsrådet, består samarbeidsorganet også av en prosjektgruppe. Denne beskrives som et dialogforum som skal sikre bred medvirkning og forankring. Gruppen fungerer som et høringsorgan i utvelgelse av kommuner og tiltak, men er altså ikke delaktig i innstillingen av hvilke kommuner som anbefales å få støtte.

Blant våre respondenter har 67 av 92, det vil si 73 prosent vært med på å gi råd når det gjelder hvilke tiltak som skal få støtte. Figur 7 viser hvilke faktorer respondentene la vekt på da de vurderte tiltakene.

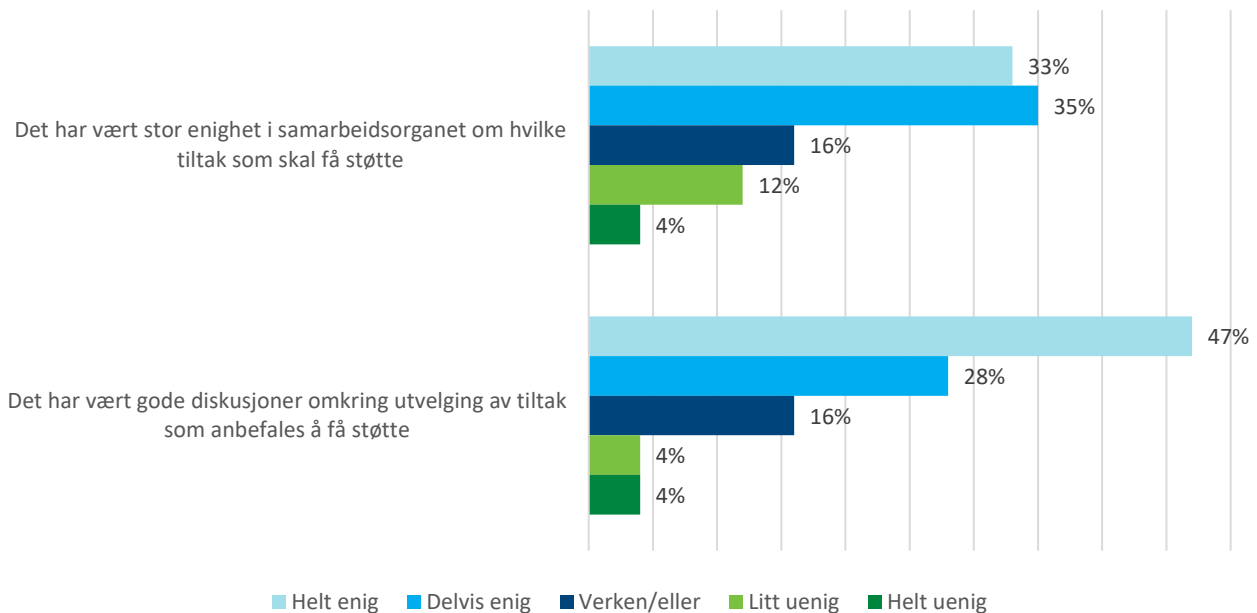

Figur 7 Ved utvelging av tiltak, hvilken vekt la du på følgende faktorer, der 1 er minst viktig og 5 er mest viktig. Prosent (N=67)

Figuren viser at formål/nytte med tiltaket er den faktoren respondentene har vektlagt klart høyest. Deretter følger gjennomførbarheten av tiltaket (93 prosent har scoret 4 eller 5) og kunnskapsgrunnlaget (95 prosent har

scoret 4 eller 5). Begrunnelse i kommunens utfordringsbilde er vurdert av 82 prosent som viktig (scoret 4 eller 5). At tiltaket skal ha en plan for evaluering vurderes som mindre viktig i forhold til de andre faktorene. Minst viktig er en geografisk spredning blant de kommunene/tiltakene som ble anbefalt å få støtte. Likevel ser vi at 44 prosent mener at dette er en viktig faktor (scoret 4 eller 5).

Vi vil anta at det har vært diskusjoner blant medlemmene om hvordan kommunenes prosjektbeskrivelser skal vurderes og følgelig hvilke tiltak som skal få støtte. Vi ser fra Figur 8 at respondentene i all hovedsak mener at det har vært stor enighet i samarbeidsorganet om hvilke tiltak som skal få støtte og at det har vært gode diskusjoner rundt temaet. Svarene vist i Figur 6 som viste at det hadde vært gode faglige diskusjoner i samarbeidsorganet, støtter opp om dette. Det tyder på at samarbeidsorganet er en god struktur for diskusjon om folkehelseiltak.

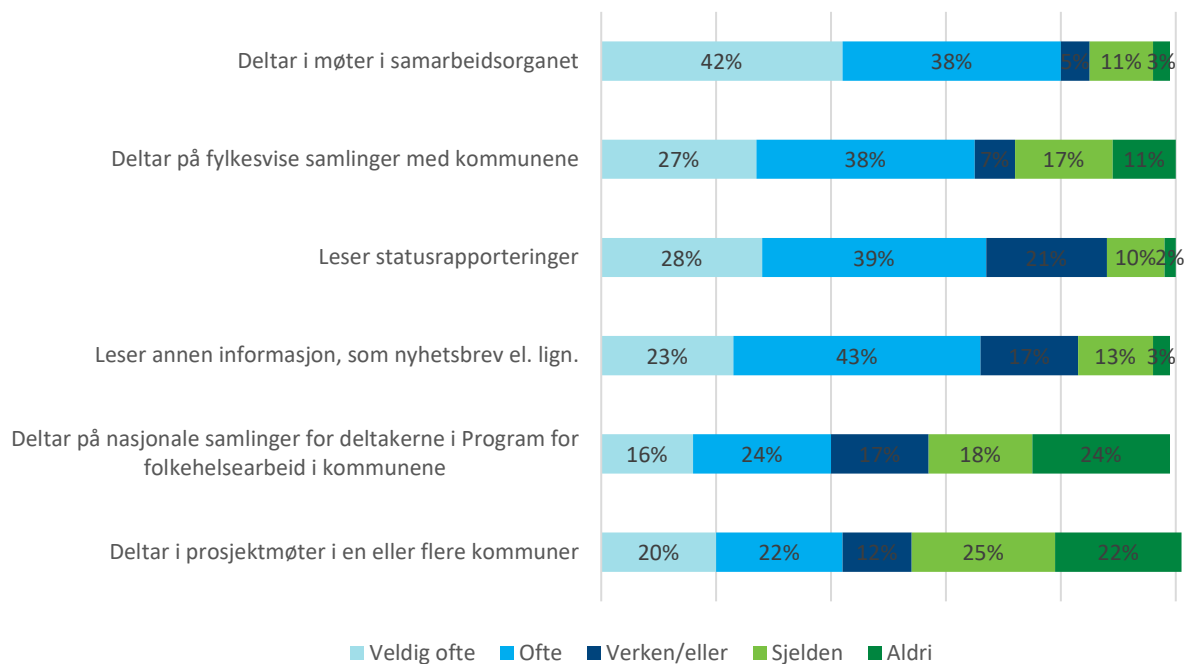

Figur 8 Ta stilling til følgende påstander om rådgivning til støtte til tiltak. Prosent (N=67)

Vi stilte videre spørsmål om hva diskusjonene rundt utvelging av tiltak har handlet om. Svaralternativene var det samme som vist i Figur 7. Formål/nytte med tiltaket har blitt mest diskutert, mens geografisk spredning har blitt minst diskutert. Kort oppsummert gjenspeiler diskusjonene vektleggingen av de forskjellige faktorene. De faktorene som anses som viktigst blir diskutert mye, de som er mindre viktigere blir også i mindre grad gjenstand for diskusjon.

3.3 Å holde seg orientert om hva som skjer i programmet

For å kunne gi kvalifiserte innspill og gjøre velbegrunnede vurderinger om saker som tas opp i samarbeidsorganet, vil det være nødvendig å være orientert om hva som skjer i programmet i sitt fylke. Det heter da også i programbeskrivelsen at "Samarbeidsorganet må holde seg orientert underveis i tiltaksperioden om utviklingsarbeidet i kommunene som har fått økonomisk støtte." Figur 9 viser ulike måter respondentene holder seg orientert på.

Figur 9 Hvordan holder du deg orientert om hva som skjer i Program for folkehelsearbeid i kommunene i din fylkeskommune? Prosent (N=92)

Figuren viser at den måten flest medlemmer holder seg orientert om hva som skjer i programmet, er å delta på møter i samarbeidsorganet. Åtte av ti deltar veldig ofte, eller ofte, på slike møter. Vi ser imidlertid fra fritekstfelt i spørreundersøkelsen og rapporteringer at det er stor forskjell mellom fylkene hvor ofte samarbeidsorganet møtes. En respondent skriver for eksempel: *"det har vært lite informasjon og bare 2 møter i sam.organet i oppstartsåret. (start og slutten av året). Har derfor vært vanskelig å holde seg orientert."* En annen respondent skriver at fylket har månedlige møter. Forskjellene på møtehyppighet mellom fylkene er derfor store.

En stor andel av respondentene deltar på fylkesvise samlinger der kommunene også deltar, og tilsvarende mange leser statusrapporteringer fra programmet og annen informasjon (nyhetsbrev etc.). Ca. to tredjedeler av respondentene holder seg *veldig ofte/ofte* orientert på disse måtene.

Ca. fire av ti respondenter deltar på nasjonale samlinger for deltakerne i programmet. Her er det naturlig å anta at en del av de som har svart bekreftende på dette er prosjektledelsen i fylkene (sekretariatet i samarbeidsorganet), og at det i mindre grad gjelder for de andre medlemmene.

Omtrent det samme antallet – fire av ti - deltar i prosjektmøter i én eller flere kommuner. Vi vet fra andre deler av følgeevalueringen at i enkelte fylker har forsknings- og kompetansemiljøene tett kontakt med kommunene. For eksempel bygger Trøndelag på en langvarig kontakt med FoU-miljøene i regionen. Flere andre fylker har tett kontakt med KoRus.

I fritekst har noen respondenter kommentert andre måter å holde seg orientert på. Det omfatter interne faglige diskusjoner og nærhet/samarbeid med prosjektleder.

Direkte kontakt med kommunene

På spørsmål om respondenten har direkte kontakt med kommunene svarte 68 prosent *ja*, mens 32 prosent svarte *nei*. Formålet med kontakten var forholdsvis jevnt fordelt mellom de tre mulige svaralternativene. 65 prosent hadde kontakt for å gi faglig veiledning, 61 prosent for å gi annen type råd og innspill, mens 55 prosent hadde kontakt for å få informasjon/oppdateringer i tillegg til det vedkommende får gjennom deltakelse i samarbeidsorganet.

Informasjonsbehov/ Behov for mer informasjon

Vi stilte spørsmål om respondentene opplever at de får nok informasjon til å følge med på det som skjer i kommunene i tilknytning til programmet. På dette svarte 59 prosent *ja*, 34 prosent *delvis*, mens 8 prosent svarte *nei*. Flertallet opplever følgelig å ha nok informasjon, men samtidig er det altså fire av ti (38 personer) som opplever at de enten delvis eller ikke får nok informasjon.

I fritekstfelt kommenterte respondentene hva de trenger mer informasjon om. I alt 21 personer skrev fritekstsvaer. Noen har forslag til hvordan informasjonen kan bli formidlet. Flere etterlyser mer informasjon om hvordan det går i tiltakene i kommunene. Eksempelvis nevnes:

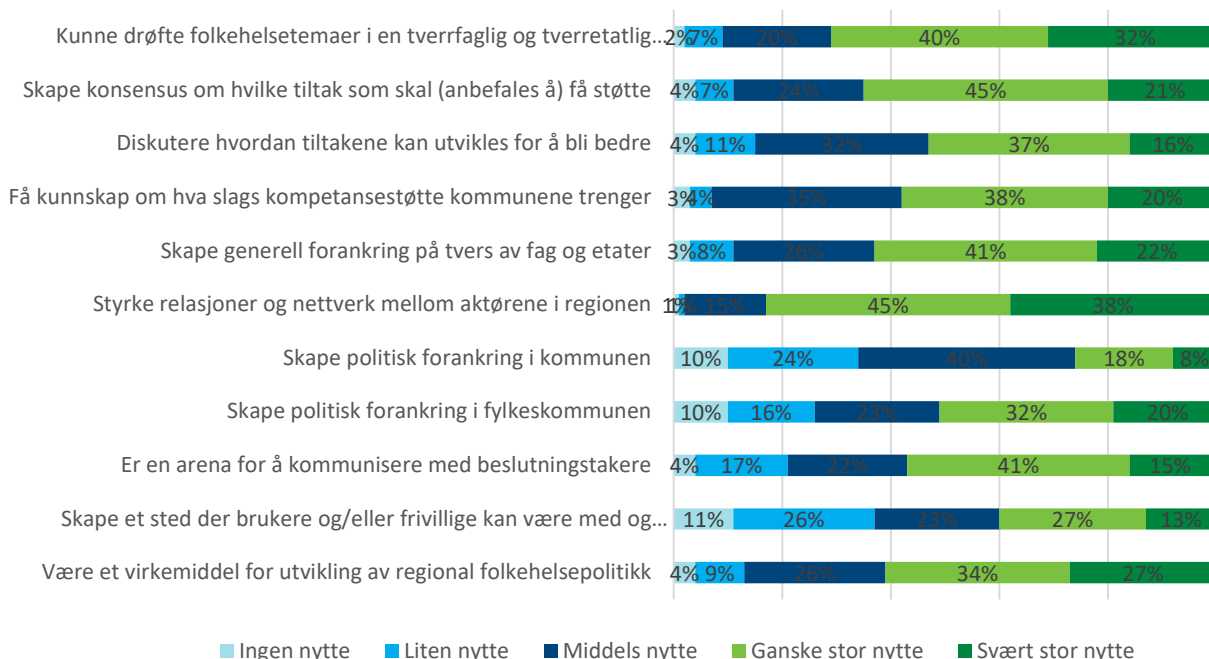
- *konkrete planer og eksempler på tiltak*
- *status for utvikling av tiltak i kommunene, og videre plan for evaluering*
- *hvor i prosessen kommunene befinner seg og hva vi som kompetansemiljø kan bidra med*
- *Hvordan de jobber for å nå målet og hvordan de arbeider med medvirkning og deltagelse av innbyggerne i kommunen*

Flere respondenter påpeker et behov for å vite mer om framdriften i programmet overordnet, og de ønsker mer informasjon om hva som skjer i hele Program for folkehelse, ikke bare i eget fylke/region.

De fleste kommentarene handler om hva slags informasjon de ønsker mer av. De som har kommentert *hvordan* informasjonen bør formidles, ønsker seg nyhetsbrev eller hyppigere statusoppdateringer. Noen trekker fram at det går for lang tid mellom hver gang de får informasjon om hva som skjer i tiltakene.

3.4 Nyttene av samarbeidsorganet

Hvor nyttig er samarbeidsorganet som struktur for å fremme det regionale folkehelsearbeidet? Figur 10 belyser dette spørsmålet.

Figur 10 Fra ditt perspektiv, hva opplever du som nytten av samarbeidsorganet? Prosent (N=92)

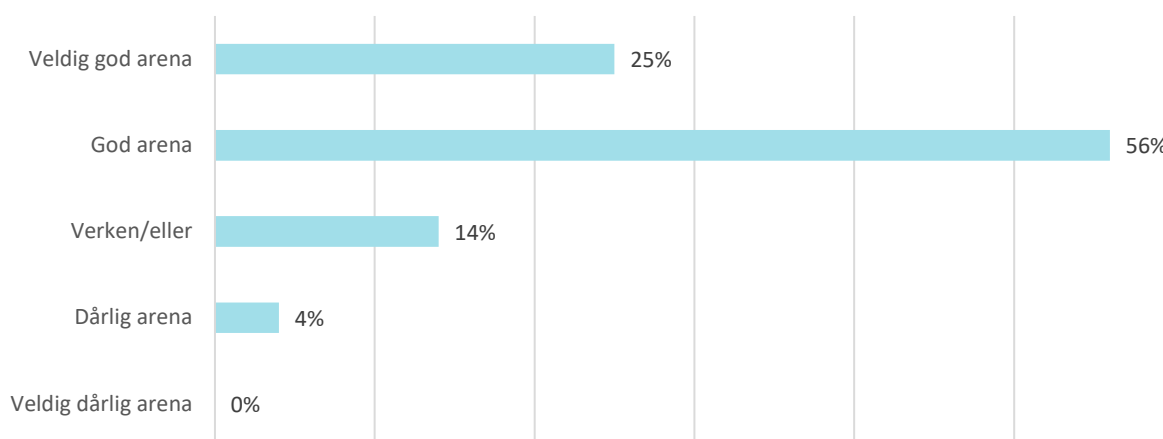
Figur 10 viser respondentenes svar på ti forskjellige utsagn om samarbeidsorganets nytte. Overordnet viser den for det første at respondentene vurderer at samarbeidsorganet har *svært stor* eller *stor* nytte på mange områder. De områdene der samarbeidsorganet utpeker seg som *mest nyttig* (opplevd å ha ganske stor eller svært stor nytte) er:

- Styrke relasjoner og nettverk mellom aktørene i regionen (83 prosent),
- Kunne drøfte folkehelsestemaer i en tverrfaglig og tverretatlig setting" (72 prosent),
- Skape konsensus om hvilke tiltak som skal (anbefales å) få støtte (66 prosent).
- Videre følger "skape generell forankring på tvers av fag og etater" (63 prosent) og "være et virkemiddel for utvikling av regional folkehelsepolitikk" (61 prosent).

Nest minst nyttig av de faktorene som var listet opp i spørreskjemaet er "skape et sted der brukere og/eller frivillige kan med og påvirke folkehelsearbeidet". *Minst nyttig* vurderes samarbeidsorganet å være når det gjelder å "skape politisk forankring i kommunen". En fjerdedel mener at samarbeidsorganet har ingen eller liten nytte for dette formålet, men samtidig er det også ca. en fjerdedel som mener at samarbeidsorganet har ganske stor, eller svært stor nytte for å skape politisk forankring.

Oppsummert ser vi altså at respondentene mener at samarbeidsorganet er nyttig for mange formål, både helt konkret i gjennomføringen av programmet gjennom å være en arena for å diskutere folkehelsestemaer og å skape en enighet om hvilke tiltak som bør få støtte, men også mer generelt erfarer samarbeidsorganet å ha nytte blant annet gjennom å være en arena for å styrke nettverket mellom forskjellige aktører i regionen og å være et virkemiddel for den regionale folkehelsepolitikken.

Vi stilte også spørsmål om medlemmene i samarbeidsorganene synes strukturen er en god arena for dialog og utvikling sammen med kommunene. Figur 11 viser at det store flertall (81 prosent) synes det er en *veldig god* eller *god* arena. 14 prosent synes det verken er en god eller dårlig arena, mens fire prosent synes det er en dårlig arena. Svarene gir tydelige signaler om at de aller fleste medlemmene erfarer samarbeidsorganet som en god arena for dialog og utvikling.

Figur 11 Ut fra dine erfaringer hittil, vil du si at løsningen med et samarbeidsorgan på fylkesnivå har vært en god arena for dialog og utvikling sammen med kommunene? Prosent (N=92)

Samarbeidsorganet som en permanent struktur?

Flere fylkeskommuner hadde en form for samarbeidsorgan/-råd før de ble med i Program for folkehelsearbeid i kommunene. Det er også skissert i programbeskrivelsen at strukturen kan videreføres utover programperioden. Avslutningsvis i spørreundersøkelsen skrev respondentene i fritekst på hvilken måte samarbeidsorganstrukturen kan bidra i folkehelsearbeidet i årene framover, utover programperioden. I alt 64 respondenter ga innspill.

Mange skriver at samarbeidsorganet kan være en arena/struktur for koordinering, informasjon og utviklingsarbeid. Organet kan, og bør, være en viktig arena for nettverksbygging, kommenterer en respondent, mens en annen skriver at "*Gode samarbeidsrelasjoner legger godt grunnlag for videre strategisk arbeid på regionalt nivå.*" Samarbeidsorganet kan også være et virkemiddel for å rette oppmerksomhet mot folkehelsearbeid for kommunene:

"Det er svært viktig å hjelpe kommunene til å holde fokuset oppe. Dersom de ikke har noen som hjelper de til dette vil det etter min erfaring kunne smuldre bort til at ingen i de ulike kommunene har noen som holder fokuset oppe i egen kommune. Samarbeidsorganet er og med på å skape et nettverk for kommunene - hvor de får knutepunkter til å se til hverandres arbeid. Ideskaping og forankring er viktig."

En respondent kommenterte at arbeidet i samarbeidsorganet kan danne grunnlag for gode samarbeidsrutiner mellom forvaltningsnivåer og kompetansemiljøene. Samarbeidsorganet kan også binde sammen politisk nivå og fagmiljøer. Det er også kommentarer som går på behovet for justeringer av samarbeidsorganets sammen-

setning og rolle. Flere kommentere at det er behov for en justering nå etter at kommuner/tiltak er valgt ut, slik at organet blir aktualisert. Slike kommentarer antyder nødvendigheten av å med jevne mellomrom vurdere samarbeidsorganets sammensetning og mandat.

I tråd med kommentarene om behov for justering av samarbeidsorganets sammensetning, skriver en annen respondent blant annet at det er viktig at også de mindre kommunene får oppmerksomhet. Slik vi tolker dette innspillet bør det vurderes om flere kommuner (av ulik størrelse) bør inkluderes i samarbeidsorganet:

"Organet var i utgangspunktet bredt sammensatt, med ungdomsrepresentanter, små kommuner, mellomstore og store kommuner og FoU-aktører. Skal en lykkes i de mellomstore og små kommunene, og hos de kommunene som enda ikke er med, så MÅ tiltakene og prosjektene i de mellomstore og små kommunene også få oppmerksomhet videre. Det er tross alt flere små og mellomstore kommuner enn store, enda. Det blir fort synlig dersom det tas viktige beslutninger utenom møtearenaen. Dersom alle skal med, så må prosessen i organet være synlig og ryddig, og demokratisk."

Til slutt tar vi med en tilbakemelding som går på behovet for å ha en koordinator/leder i samarbeidsorganet, samt at det bør være enkle informasjonskanaler for å formidle hva som skjer på folkehelseområdet i regionen:

"Jeg tenker dette er en helt essensiell form for struktur som involverer, engasjerer og begeistrer et helt lite samfunn til videre folkehelsefokus. Det bør ansettes egen koordinator i fylkene som kan bistå til enda mer kommunikasjon og informasjon. Det bør også være en egen enkel oppdatert intranett løsning hvor man lett kan få informasjon om status, melde seg på evt. kurs som er ønskelige etc."

4 Oppsummering og konklusjon

Samarbeidsorganet er tiltenkt en sentral plass i Program for folkehelsearbeid i kommunene og har flere oppgaver, særlig knyttet til tilskuddsordningen. Samarbeidsorganet har en sentral rolle i å forankre utviklingsarbeidet i kommunene og knytte forskningskompetanse til prosjektene i programmet, og det skal være rådgivende ved utvalg av tiltak under Programmet ved å se på tiltakets formål og nytte, kunnskapsgrunnlag, gjennomførbarhet og evaluerbarhet. Det skal også holde seg orientert om programarbeidet underveis i tiltaksperioden. Programbeskrivelsen sier videre at samarbeidsorganet kan bygge på allerede eksisterende strukturer i fylket, og gjerne ha flere funksjoner enn det som er knyttet til tilskuddsordningen/programmet. Det presiseres at fylkeskommunen skal være sekretariat for samarbeidsorganet og at sekretariatet bør ha forskningskompetanse.

I dette notatet har vi tatt opp noen sentrale spørsmål når det gjelder samarbeidsorganet. Vi har sett på hvordan fylkeskommunene har satt sammen sine samarbeidsorgan, hva slags oppgaveforståelse medlemmene har, og hvordan arbeidet i samarbeidsorganet fungerer. I tillegg har vi undersøkt hvordan medlemmene holder orientert om hva som skjer i programmet og i kommunene som har fått tildelt tilskuddsmidler og om de får dekket sine informasjonsbehov. Vi har også sett på hvordan medlemmene vurderer nytten av samarbeidsorganet og hvordan samarbeidsorganstrukturen bidra i folkehelsearbeidet i årene framover, ut over gjennomføringen av programmet.

Oppsummert viser spørreundersøkelsen og rapporteringene fra fylkeskommunene at samarbeidsorganene i stor grad ser ut til å fungere etter intensjonen i programmet. Fylkene har etablert bredt sammensatte organ med mange fellestrekk. For eksempel har alle all fylkene stor kommunerepresentasjon og mange medlemmer fra kompetanse- og FoU-miljøer. Det er også noen variasjoner mellom fylkene. Blant annet går det et skille mellom fylker som har inkludert politikere og de som ikke har gjort det. Fordelen med å inkludere politikere blir beskrevet ut ifra at politisk deltakelse blant annet gir økt oppmerksomhet på folkehelsearbeid i kommunestyret. En annen forskjell er at noen samarbeidsorgan bygger på eksisterende strukturer i fylkeskommunen, og er således videreføringer av etablerte samarbeidsrelasjoner. De fleste fylkeskommunene som har deltatt i programmet til nå (tildeling i 2017 og 2018) har imidlertid etablert sine samarbeidsorgan i forbindelse med deltakelse i programmet.

Våre funn viser at det kan være utfordringer knyttet til sammensetningen av samarbeidsorganet. I svarene på spørreundersøkelsene løftes det spesielt fram at både sekretariatet og samtlige medlemmer må være oppmerksom på habilitetsspørsmål generelt, og også problemstillinger knyttet til anbudsregler for kommunene ved anskaffelser. Disse problemstillingene er særlig aktuelle ved utvelging av tiltak og anskaffelse av FoU-oppdrag.

Forøvrig viser spørreundersøkelse at medlemmene i samarbeidsorganene generelt sett har en god forståelse og forståelse for hva ens egen rolle og oppgaver, mens det er en litt mindre tydelig forståelse av samarbeidsorganets rolle og oppgaver. Det betyr at samarbeidsorganene bør kommunisere tydelig om hva som er deres mandat. Det vil være formålstjenlig å formidle mandatet både til medlemmene og til andre aktører i kommuner og fylket. I tillegg kan det være behov for at medlemmene i samarbeidsorganet får en slags innføring/opplæring i hva som forventes av dem som medlemmer (oppgaver, ansvar) og arbeidsform. Funnene viste også at for å fremme deltakelse av ungdomsrepresentanter kan det være nødvendig å legge møter utenom skoletid. En bevisst holdning til møtetidspunkter anbefales derfor.

Spørreundersøkelsen viste videre at det er stor enighet om at det er rom for diskusjoner i møtene, og at de ulike temaene *blir* diskutert. Dette kan være tegn på at samarbeidsorganet fungerer etter hensikten. Mange ulike aktører, som vanligvis ikke kommer sammen, møtes og bruker samarbeidsorganet som en arena for å diskutere folkehelse som et felles ansvarsområde. Flere peker på at det ikke har eksistert noen tilsvarende møteplass før, og at dette har vært savnet. Slik sett fyller samarbeidsorganstrukturen et viktig og etterspurt behov. Dette styrker inntrykket av at samarbeidsorganet fungerer som arena for å løfte fram folkehelseproblematikk, både spesifikt omkring utvelging av tiltak i programmet og mer generelt som en arena for å drøfte saker der man har et felles ansvar.

Når det gjelder hva samarbeidsorganene legger vekt på ved utvelgelse av tiltak viser svarene i undersøkelsen at *formål/nytte* og tiltakets *gjennomførbarhet* er viktigst, men det legges også vekt på om prosjektene er kunnskapsbaserte. Om prosjektene har en plan for evaluering, og om det legges vekt på geografisk spredning av kommuner i fylket, vurderes som mindre viktig. I spørreundersøkelsen kom det også fram at et stort flertall av respondentene mente at samarbeidsorganet er et egnet virkemiddel for å involvere FoU-miljøer i folkehelseforskning i kommunene. Tilsvarende stort flertall mener også at samarbeidsorganene kan bidra til at tiltakene blir evaluert.

Medlemmene i samarbeidsorganene holder seg stort sett orientert om hva som skjer i programmet gjennom å delta i møter i samarbeidsorganet. Videre deltar en stor andel av respondentene på fylkesvise samlinger der kommunene også deltar, og tilsvarende mange leser statusrapporteringer fra programmet og annen informasjon. Sekretariatet i samarbeidsorganene må gjøre en avveining rundt hvordan medlemmene skal holde seg orientert. Vi har sett eksempler på at ett fylke velger å ha få møter og heller formidle informasjon via e-post, mens andre legger stor vekt på å ha flere fysiske samlinger. Ut ifra funnene i spørreundersøkelsen, ser vi at en del medlemmer har behov for mer informasjon om hva som skjer i fylket, i kommunene/tiltakene, samt også i programmet nasjonalt. Dette er et tema som også bør reflekteres rundt: hvordan sikre at medlemmene får tilstrekkelig informasjon om hva som skjer på folkehelseområdet?

I all hovedsak blir samarbeidsorganet beskrevet som en nyttig struktur for å fremme folkehelsearbeid. Særlig trekker respondentene fram at samarbeidsorganet bidrar til å styrke relasjoner og nettverk mellom aktørene i regionen og at det er en arena for å drøfte folkehelse temaer i en tverrfaglig og tverretattlig setting. Videre er samarbeidsorganet vurdert som nyttig for å skape konsensus om hvilke tiltak som skal (anbefales å) få støtte. Organet er også viktig for å skape generell forankring på tvers av fag og etater og det er et virkemiddel for utvikling av regional folkehelsepolitikk. Funnene tyder altså at samarbeidsorganet i stor grad oppleves som en nyttig struktur, både begrunnet i en praktisk nytte (eks. utvelging av tiltak) og ut ifra en mer langsiktig og strategisk nytteverdi (eks. styrke tverrsektorielle samarbeid på folkehelsefeltet).

Vurderinger knyttet til samarbeidsorganet som struktur i det regionale folkehelsearbeidet

For å konstruere samarbeidsorgan som er nyttige i folkehelsearbeid lokalt og regionalt og virkningsfulle redskap i utøvelse av denne politikken bør en rette oppmerksomheten mot flere forhold. Vi løfter her fram noen problemstillinger det bør arbeides videre med.

- Hvilke og hvor mange kommuner skal være med i samarbeidsorganet? Er det riktig og fruktbart at kun de kommunene som har fått prosjektstøtte er med? Bredden i representasjon vil kunne påvirke hvordan samarbeidsorganet kan bidra til spredning av erfaringer fra prosjektene.
- Med jevne mellomrom vil det være nødvendig å revurdere og justere samarbeidsorganenes sammensetning og mandat for å kunne holde følge med utvikling i programmet og kontekstuelle endringer.
- Fylkeskommunene bør vurdere hvor ofte de har møter i samarbeidsorganet, og sekretariatet bør vurdere om medlemmene i samarbeidsorganet skal få informasjon om status i fylket på andre måter enn kun gjennom å delta på møter i samarbeidsorganet. Medlemmene i samarbeidsorganet kan med fordel få hyppigere informasjon om status i de tiltakene som har fått støtte, og om planer hos de andre kommunene i fylket som ikke er med i programmet.
- Knyttet til spørsmålene om habilitet og egeninteresse versus allmenninteresse, må samarbeidsorganet avklare hvordan deltakerne skal forholde seg til at søkerkommuner (det vil si mulige konkurrerende kommuner) sitter i samarbeidsorganet og dermed er med å gi råd om hvem som skal få støtte.

- Det samme spørsmålet kan stilles om FoU-miljøenes representasjon. FoU-miljøer kan ha interesse i egen forskning og i evalueringsoppdrag, noe som vil kunne påvirke hvordan de vurderer søknader og prioriteringer knyttet til råd om hvilke kommuner som skal få støtte.
- Samarbeidsorganet vil få en litt annen funksjon etter at tilskuddsmidlene er ferdig fordelt til kommunene, og tiltakene er godt i gang. Respondentene trakk fram at samarbeidsorganet er en god arena for å bygge relasjoner og nettverk mellom aktørene i regionen og det kan fungere som virkemiddel for å forankre folkehelsearbeidet. For ytterligere å styrke en slik funksjon må en tenke gjennom hvilke personer som skal delta i samarbeidsorganet, dets mandat og arbeidsform.

Teknologi for et bedre samfunn

www.sintef.no

Information
<p>Til medlemmer i samarbeidsorgan i fylkeskommunene som får støtte gjennom Program for folkehelsearbeid i kommunene.</p> <p>Du får spørsmål om å svare på denne spørreundersøkelsen fordi du er medlem av et samarbeidsorgan. Spørreundersøkelsen er en del av prosjektet "Følgeevaluering av folkehelseprogrammet i kommunene." Formålet med evalueringen er å gi en løpende vurdering av hvordan den fylkeskommunale/regionale strukturen i programmet fungerer. De overordnede temaene for følgeevalueringen er å få kunnskap om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kompetansestøtte og erfaringsspredning på tvers av kommuner og fylker. - Samarbeidet mellom aktørene som deltar i Folkehelseprogrammet. - Kopling mellom arbeidet i kommunene og forskning/kunnskapsbasert utvikling av tiltak i kommunene. <p>Ansvarlig for studien er SINTEF, avd. Helse på oppdrag for Helsedirektoratet.</p> <p>Spørreundersøkelsen handler om oppgaver i samarbeidsoppgaver og funksjonen til samarbeidsorganet. Undersøkelsen tar ca. ti minutter å fylle ut. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Spørreskjemamaterialet lagres på sikre servere, i passordbeskyttede mapper der kun forskere i prosjektgruppen fra SINTEF har tilgang. Vi vil ikke på noen tidspunkt identifisere dine svar med navnet ditt. Dette gjelder både i rapporter og i foredrag som forskerne skal levere i prosjektet. Resultatene fra evalueringen vil bli presentert i en sluttrapport ved utgangen av 2019. Spørreskjemadataene slettes ved prosjektslutt 31.12.2019.</p> <p>Kontaktperson: Line Melby, prosjektleder for evalueringen, line.melby@sintef.no, tlf. 402 24 525 Vi vil takke deg for at du tar deg tid til å delta i undersøkelsen.</p>

Samtykke	Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet "Følgeevaluering av Program for folkehelsearbeid i kommunene". Jeg samtykker til:
♦ range:*	
å delta i spørreundersøkelse	☐ 1

Fylke	1. Bakgrunnsopplysninger Hvilke(t) fylke(r) representerer du i samarbeidsorganet?
♦ range:*	
Agder	☐ 1
Akershus	☐ 2
Finnmark	☐ 3
Hordaland	☐ 4
Oppland	☐ 5
Oslo	☐ 6
Telemark	☐ 7
Trøndelag	☐ 8
Vestfold	☐ 9
Østfold	☐ 10

Tilhørighet	Hvilken organisasjon representerer du i samarbeidsorganet?
♦ range:*	
Kommune	☐ 1
Fylkeskommune	☐ 2
NAV	☐ 3

tilhørighet	Hvilken organisasjon representerer du i samarbeidsorganet?
Fylkesmannen	☐ 4
Annen statlig instans	☐ 5
Universitet/høgskole	☐ 6
Kompetansemiljø	☐ 7
Frivillig organisasjon	☐ 8
Fylkesting	☐ 9
Kommunestyre	☐ 10
Annet:	Open

rolle	Hva slags rolle har du i den organisasjonen du representerer i samarbeidsorganet?
♦ range:*	
Leder	☐ 1
Fagperson (konsulent/rådgiver, vitenskapelig ansatt el.lign.)	☐ 2
Brukerrepresentant	☐ 3
Politiker	☐ 4
Annet:	Open

alder	Alder
♦ range:*	
16-25	☐ 1
26-45	☐ 2
46-67	☐ 3
67 eller eldre	☐ 4

antall_moter	Hvor mange møter i samarbeidsorganet har du deltatt i?
♦ range:*	
Skriv antall møter:	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 1

utvelging	2. Oppgaver i samarbeidsorganet Utvelging av tiltak som skal få støtte: Har du vært med og gitt råd når det gjelder utvelging av tiltak som skal få støtte?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2

utvelging_ja	I hvilken grad la du vekt på: 1 er minst viktig, 5 er viktigst						
♦ filter:\utvelging.a=1							
♦ range:*							
	1	2	3	4	5	Vet ikke	
	1	2	3	4	5	6	
Formål/nytte med tiltaket	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
At det var begrunnet i kommunens utfordringsbilde	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
Kunnskapsgrunnlaget tiltaket var basert på	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
Gjennomførbarhet av tiltaket	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4
At tiltaket har en plan for evaluering	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5
At det skulle være en geografisk spredning på tvers av kommuner, innad i fylket	☐	☐	☐	☐	☐	☐	6

pastander_tiltak	Ta stilling til følgende påstander:					
♦ range:*						
	Helt enig	Delvis enig	Verken/eller	Litt uenig	Helt uenig	
	1	2	3	4	5	
Det har vært stor enighet i samarbeidsorganet om hvilke tiltak som skal få støtte	☐	☐	☐	☐	☐	1
Det har vært gode diskusjoner omkring utvelging av tiltak som anbefales å få støtte	☐	☐	☐	☐	☐	2

utvelging_vektlagt	Diskusjonene rundt utvelging av tiltak har omhandlet					
	1 er minst viktig, 5 er viktigst:					
♦ filter:\utvelging.a=1						
♦ range:*						
	1	2	3	4	5	
	1	2	3	4	5	
Formål/nytte med tiltaket	☐	☐	☐	☐	☐	1
Om det var begrunnet i kommunens utfordringsbilde	☐	☐	☐	☐	☐	2
Kunnskapsgrunnlaget tiltaket var basert på	☐	☐	☐	☐	☐	3
Gjennomførbarhet av tiltaket	☐	☐	☐	☐	☐	4
Om tiltaket har en plan for evaluering	☐	☐	☐	☐	☐	5
At det skal være en geografisk spredning på tvers av kommuner, innad i fylket	☐	☐	☐	☐	☐	6

kjennetegn	Kjennetegn ved arbeidet i samarbeidsorganet:						
♦ filter:\utvelging.a=1							
♦ range:*							
	Helt enig	Delvis enig	Verken/eller	Litt uenig	Helt uenig	Vet ikke	
	1	2	3	4	5	6	
Det er rom for alle deltakeres synspunkter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
Det kan være motsetninger mellom kommuners egeninteresse og samarbeidsorganets interesser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
Det er gode faglige diskusjoner i møtene i samarbeidsorganet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
Jeg opplever at jeg har lite påvirkning på hva slags råd som gis fra samarbeidsorganet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4

orientert	Hvordan holder du deg orientert om hva som skjer i Program for folkehelsearbeid i kommunene i din fylkeskommune?					
♦ range:*						
	Veldig ofte	Ofte	Verken/eller	Sjelden	Aldri	
	1	2	3	4	5	
Deltar i møter i samarbeidsorganet	☐	☐	☐	☐	☐	1
Deltar på fylkesvise samlinger med kommunene	☐	☐	☐	☐	☐	2
Leser statusrapporteringer	☐	☐	☐	☐	☐	3
Leser annen informasjon, som nyhetsbrev el. lign.	☐	☐	☐	☐	☐	4
Deltar på nasjonale samlinger for deltakerne i Program for folkehelsearbeid i kommunene	☐	☐	☐	☐	☐	5
Deltar i prosjektmøter i en eller flere kommuner	☐	☐	☐	☐	☐	6

orientert_annet	
Annet, skriv her:	Open

info_arb_komm	Oppfølging av kommunene som får støtte: Opplever du at du får nok informasjon til å følge med på det arbeidet som skjer i kommunene i tilknytning til programmet?	
♦ range:*		
Ja	☐	1
Delvis	☐	2
Nei	☐	3

info_arb_komm_nei	Hva trenger du særlig mer informasjon om?
♦ filter:\info_arb_komm.a=2;3	
Open	

dir_kontakt	Har du direkte kontakt med noen av kommunene som får støtte?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2

dir_kontakt_ja	Hva er formålet med kontakten? Flere valg er mulig
♦ filter:\dir_kontakt.a=1	
♦ range:*	
Gi faglig veiledning	☐ 1
Gi annen type råd og innspill	☐ 2
Få informasjon/oppdateringer i tillegg til det jeg får gjennom samarbeidsorganet	☐ 3

rolle_oppgaver	Tydelig rollebeskrivelse: Synes du at du har fått en tydelig forståelse for samarbeidsorganets rolle og oppgaver?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Delvis	☐ 2
Nei	☐ 3

rolle_oppgaver_din	Har du fått en tydelig beskrivelse av din rolle og dine oppgaver i samarbeidsorganet?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Delvis	☐ 2
Nei	☐ 3

nytte	3. Nytte av samarbeidsorganet Fra ditt perspektiv, hva opplever du som nytten av samarbeidsorganet? Vi tenker her på nytten av samarbeidsorganet for gjennomføring av Program for folkehelsearbeid i kommunene.				
♦ range:*					
	Ingen nytte	Liten nytte	Middels nytte	Ganske stor nytte	Svært stor nytte
	1	2	3	4	5
Kunne drøfte folkehelse temaer i en tverrfaglig og tverretattlig setting	☐	☐	☐	☐	☐ 1

nytte	3. Nytte av samarbeidsorganet Fra ditt perspektiv, hva opplever du som nytten av samarbeidsorganet? Vi tenker her på nytten av samarbeidsorganet for gjennomføring av Program for folkehelsearbeid i kommunene.					
Skape konsensus om hvilke tiltak som skal (anbefales å) få støtte	☐	☐	☐	☐	☐	2
Diskutere hvordan tiltakene kan utvikles for å bli bedre	☐	☐	☐	☐	☐	3
Få kunnskap om hva slags kompetansestøtte kommunene trenger	☐	☐	☐	☐	☐	4
Skape generell forankring på tvers av fag og etater	☐	☐	☐	☐	☐	5
Styrke relasjoner og nettverk mellom aktørene i regionen	☐	☐	☐	☐	☐	6
Skape politisk forankring i kommunen	☐	☐	☐	☐	☐	7
Skape politisk forankring i fylkeskommunen	☐	☐	☐	☐	☐	8
Er en arena for å kommunisere med beslutningstakere	☐	☐	☐	☐	☐	9
Skape et sted der brukere og/eller frivillige kan være med og påvirke folkehelsearbeidet	☐	☐	☐	☐	☐	10
Være et virkemiddel for utvikling av regional folkehelsepolitikk	☐	☐	☐	☐	☐	11

nytte_annet
Annet, skriv her: Open

FoU	Er samarbeidsorganet et egnet virkemiddel for å involvere FoU-miljøer i folkehelseforskning i kommuner?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2

FoU_nei	Hvorfor ikke?
♦ filter:\FoU.a=2 Open	

FoU_ja	Hvorfor?
♦ filter:\FoU.a=1 Open	

tiltak_eval	Kan samarbeidsorganet bidra til at tiltakene i kommunene blir evaluert?
♦ range:*	
Ja	☐ 1
Nei	☐ 2

tiltak_eval_nei	Hvorfor ikke?
♦ filter:\tiltak_eval.a=2	
Open	
tiltak_eval_ja	Hvordan?
♦ filter:\tiltak_eval.a=1	
Open	
anbefaling	Ut fra dine erfaringer hittil, vil du si at løsningen med et samarbeidsorgan på fylkesnivå har vært en god arena for dialog og utvikling sammen med kommunene?
Veldig god arena	☐ 1
God arena	☐ 2
Verken/eller	☐ 3
Dårlig arena	☐ 4
Veldig dårlig arena	☐ 5
arbeid_fremover	Alt i alt, på hvilken måte kan samarbeidsorgan-strukturen bidra i folkehelsearbeidet i årene fremover, utover gjennomføringen av programmet?
Open	

VIL DU DELTA I FORSKNINGSPROSJEKTET

"FØLGEEVALUERING AV PROGRAM FOR FOLKEHELSEARBEID I KOMMUNENE"?

Dette er et spørsmål til deg om å delta som informant i prosjektet "Følgeevaluering av folkehelseprogrammet i kommunene." Formålet med evalueringen er å gi en løpende vurdering av hvordan den fylkeskommunale/regionale strukturen i programmet fungerer. De overordnede temaene for følgeevalueringen er å få kunnskap om:

- Kompetansestøtte og erfaringsspredning på tvers av kommuner og fylker
- Samarbeidet mellom aktørene som deltar i Folkehelseprogrammet
- Kopling mellom arbeidet i kommunene og forskning/kunnskapsbasert utvikling av tiltak i kommunene

I ditt tilfelle vil det handle om å svare på en elektronisk spørreundersøkelse rettet mot medlemmer i samarbeidsorganet i fylkeskommunene som har fått støtte gjennom programmet. I dette skrevet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg

Formål

Målet med spørreundersøkelsen er å innhente kunnskap om erfaringene med å delta i samarbeidsorganet.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Studien gjennomføres av SINTEF avdeling Helse. Prosjektet gjøres på oppdrag av Helsedirektoratet. Prosjektperioden er 1.12.2017-31.12.2019.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å svare på spørreundersøkelsen fordi du er medlem av et samarbeidsorgan.

Hva innebærer det for deg å delta?

Spørreundersøkelsen handler om oppgaver i samarbeidsoppgaver og funksjonen til samarbeidsorganet. Undersøkelsen tar ikke mer enn ti minutter å fylle ut. Vi vil ikke be om navn i spørreundersøkelsen, men vil spørre om hvilken fylkeskommune du sitter i samarbeidsorganet for.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i undersøkelsen. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrevet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Spørreskjemamaterialet lagres på sikre servere, i passordbeskyttede mapper der kun forskere i prosjektgruppen fra SINTEF har tilgang.

Vi vil ikke på noen tidspunkt identifisere dine svar med navnet ditt. Dette gjelder både i rapporter og foredrag som forskerne skal levere i prosjektet. Resultatene fra evalueringen vil bli presentert i en sluttrapport ved utgangen av 2019.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet avsluttes ved utgangen av 2019. Spørreskjemadataene slettes ved prosjektslutt.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra SINTEF har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Line Melby, prosjektleder for evalueringen, line.melby@sintef.no, tlf. 402 24 525
- Seniorrådgiver Ellen Marie Paulssen, Helsedirektoratet, Ellen.Marie.Paulssen@Helsedir.no, tlf. 2416 3833
- Vårt personvernombud i SINTEF: Tove Håpnæs (etikkombud/personvernkoordinator), tove.hapnes@sintef.no, tlf. 930 32 513
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personvernombudet@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Samtykkeerklæring

Legges inn i begynnelsen av skjema, med boks for avkrysning:

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet "Følgeevaluering av Program for folkehelsearbeid i kommunene", og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i spørreundersøkelse